

external processes, which are formed depending on the circle of communication, the level of education of foreign youth, as well as the impact of global social processes with expanded global trends and "challenges", which leads to new social relations not ready to settle.

Thus, the process of socialization of foreign youth in the new environment should be considered as a process that depends on the inner potential of the individual and his desire for self-development through learning new things, gaining knowledge in interesting fields of science and technology, learning foreign languages, etc. [2]. We should not underestimate the process of social formation of the individual, which is associated with external conditions of functioning, which in their content may be favorable or unfavorable for the development of the individual as a whole.

References

1. Babenko T. Learning foreign languages as a factor in the social adaptation of the individual in the age of globalization. *Foreign languages in educational institutions*. 2009. № 3. P. 90–94.
2. Bilyk O. Socialization of foreign students in the socio-cultural space of the information society. *Pedagogical sciences: theory, history, innovative technologies*. 2016. № 4 (58). P. 439-450.
3. Grishchenko N. Extracurricular activities of foreign university students in modern conditions. *Scientific Bulletin of Uzhhorod National University*. Series «Pedagogy, social work». Issue 22. P. 31-33

УДК 316.6/47:159.923.2

Бибик Д. Д.

доктор філософії в галузі 231 Соціальна робота, доцент
кафедра соціальної освіти та соціальної роботи
НПУ імені М. П. Драгоманова,
старший науковий співробітник
лабораторія соціальної педагогіки та соціальної роботи
Інститут проблем виховання НАПН України

ЦІННОСТІ ЯК ОСНОВНІ ФОРМИ СОЦІАЛЬНИХ ОЧІКУВАНЬ ОСОБИСТОСТІ В СИТУАЦІЇ ТОТАЛЬНОЇ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ

Ціннісні орієнтації сучасної учнівської та студентської молоді України визначають ступінь її адаптації до гострих соціальних умов в ситуації тотальної невизначеності та непередбачуваності. У зв'язку стресових подій варто наголосити на комплексі тих проблем, що стосуються зокрема соціально-економічного становища громадян, їхньої готовності до адаптації у нових реаліях, змін у щоденній комунікації, сподівань та планів на майбутнє. Слід зазначити, специфіку та визначення динаміки ціннісних орієнтацій молодих громадян України в період війни, адже масштаб присутності та впливу невизначеності в повсякденному житті змінив звичне життя кожного громадянина.

Сучасне суспільство все частіше стикається з проблемою непередбачуваності і це набуває особливої актуальності тоді, коли молода особа потрапляє в ситуацію непередбачуваності та невизначеності і стає нездатною не тільки прийняти те чи інше рішення, виробити стратегію подальшої життєдіяльності, але й взагалі усвідомити соціальні очікування, складові самої ситуації, її динаміку, перебіг і можливі варіанти виходу із складної ситуації.

Роль соціальних очікувань стає особливо вагомою саме в період суспільних невизначеностей, коли виникає можливість і є необхідність обирати шляхи розвитку суспільства, уточнити ціннісні та життєві орієнтири, стиль життя тощо [1, ст.79]. Одним із сучасних наукових напрямків є дослідження соціально-педагогічного змісту соціальних очікувань, які є об'єктом уваги в суспільстві, їх стан виявляється у соціальній взаємодії людей. Підтверджують, що є більш активними та готовими до змін, найвищими цінностями визнано – права людини, мир, цінність людського життя, самореалізація [2, с.10].

Виокремлено основні типологічні характеристики (народження в умовах глобалізації і постмодернізму; швидка адаптація до змінених соціокультурних умов та освоєння нових цифрових технологій; демонстрація бажання і уміння бути відповідальними батьками – зацікавлення різними системами виховання, програмами розвитку дітей та оздоровлення, упровадження їх у практику власного життя) та цінності молоді (економічний добробут громади; права людини; безпека; самовираження; самоствердження; нові технології; розваги; кар'єра; егоїзм) [3].

Соціологічна групою «Рейтинг» в рамках проекту «Україна в умовах війни» було проведено комплексне опитування українського населення та визначено сучасні цінності молоді особистості, а саме плани на «життя після війни»: подорожувати країною після війни планують 55% українців (бажання засвідчити своє ставлення та «обійняти» країну, цінність якої підвищилася разом з ціною, яку доводиться платити за те, що ми – громадяни України); мир та спокій в країні; професійний розвиток (громадяни це розуміють і вже 49% роздумують як отримати додаткову освіту чи нові знання, а 38% - освоїти нову професію); 27% мріють після війни відкрити свою справу, 21% - піти нову роботу; 25% після війни хочуть завести домашнього улюбленця (бажання піклуватися, отримувати теплі емоції та оточувати себе життям); майже всі хочуть або залишитися вдома або повернутися до дому. Вимушений від'їзд сформував активну позицію щодо життя після війни, бажання змін та розвитку. Це дає можливість легше самоідентифікуватися, визначити свої ціннісні позиції. Вимушена мобільність молодих людей може викликати деструктивні соціальні зміни, але в цих результатах ми бачимо, що на рівні планів ті, хто поїхали мають проактивну та конструктивну позицію. Їхати – це діяти, отже цей вчинок сприяє дієвості соціального захисту особистості і в іншому призводить до суттєвих зсувів у структурі соціальних очікувань і можуть привести до повної зміни кар'єрних переваг і ціннісних орієнтацій. Саме те, на яких цінностях побудовані дії кожного з нас, визначає стан суспільства загалом.

Наведені факти підтверджують важливість ставлення української молоді, а також їхні взаємини мають стати предметом ретельного й постійного дослідження. Адже, у сучасному світі виникли гострі умови суспільного життя сучасної людини, які характеризуються життєвими ситуаціями, і весь час динамічно змінюються, вимагають від людини вміння орієнтуватися в просторі власної життєдіяльності.

Список літератури

1. Єрескова Т., Мазурик О. Соціальні очікування в умовах суспільних невизначеностей як соціологічний параметр «нових» нерівностей // Український соціологічний журнал. 2018. № 1-2 (17). С. 77-81.

2. Манаєнко, І. М., А. В. Александрук, and К. Д. Козаченко. "Європейські цінності в українському суспільстві: оцінка імплементації." *Сучасні проблеми економіки і підприємництва* 23 (2019): 5-12.

3. Гайдай, Д. "Українське покоління Z: цінності та орієнтири." *Центр «Нова Європа»* (дата звернення: 29.03.2022). URL: <http://neweurope.org.ua/analytics/ukrayinske-pokolinnya-z-tsinnosti-ta-oriyentyry> (2017).